

ZoM SCIENCE

Dokáže vegetace ovlivňovat klíma?

Jakub Brom

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

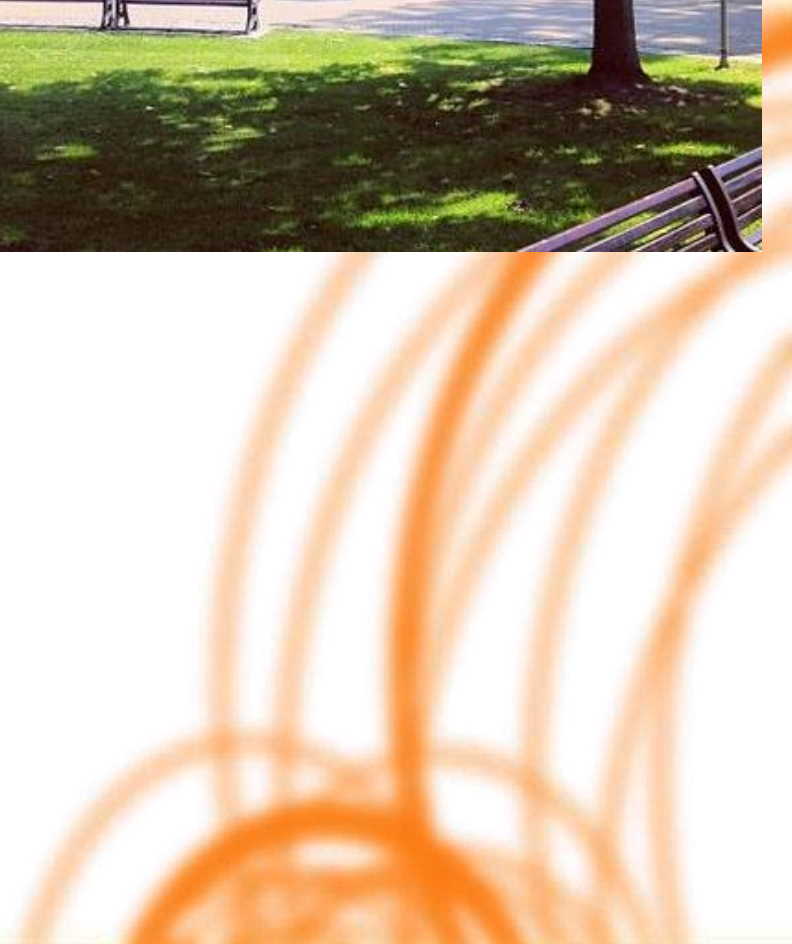

Zemědělská
fakulta
Faculty
of Agriculture

- Osud sluneční energie v přírodě
- Voda versus energie – a co vegetace?
- List
- Strom
- Vodní cyklus
- Biotická pumpa
- Vegetace a klima

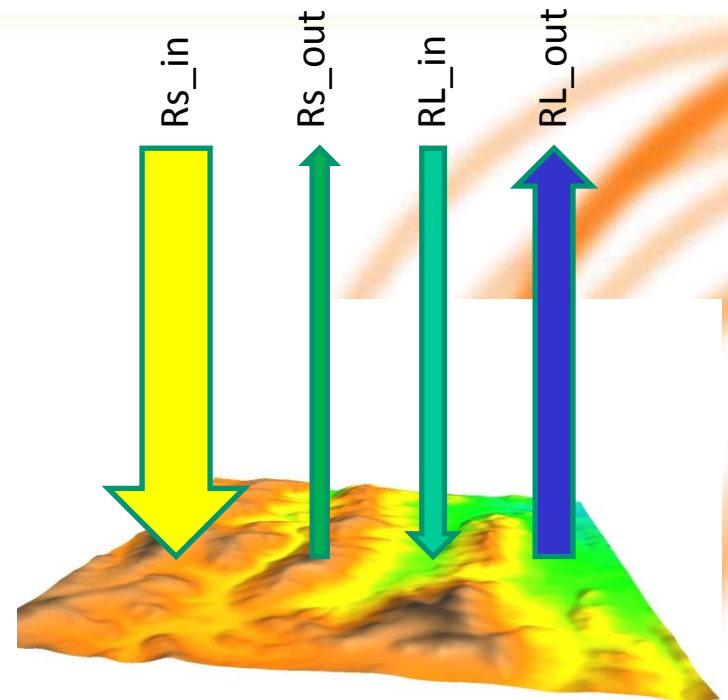
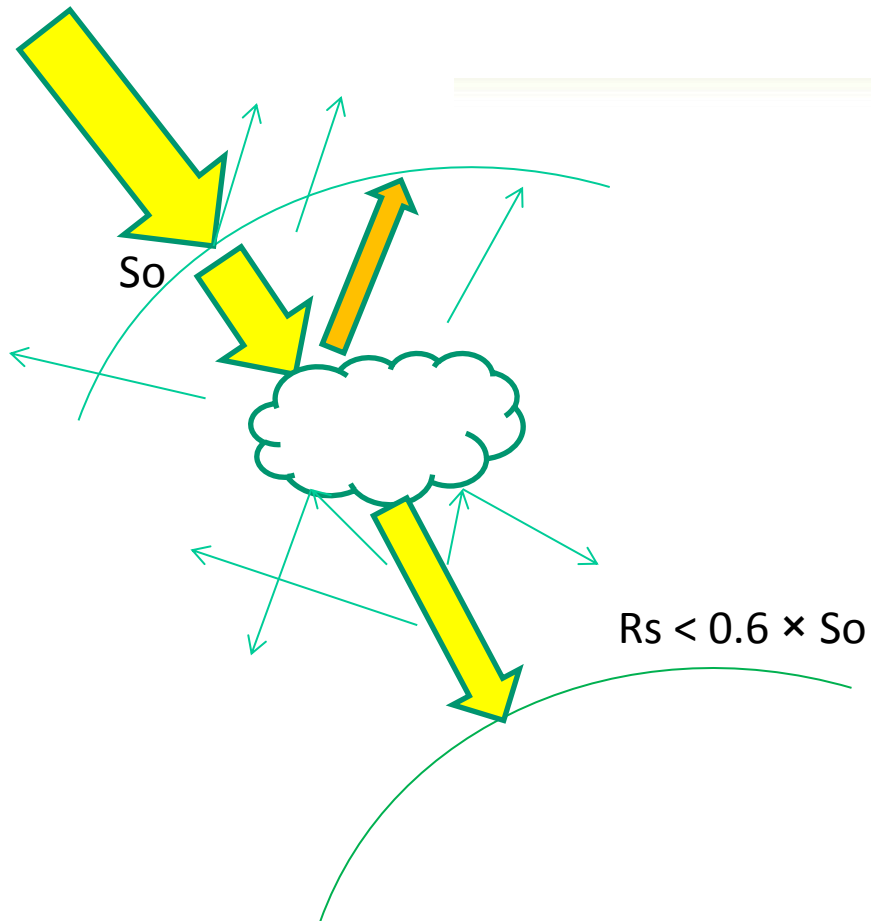
zom
science

Vliv vegetace na klima

- **Radiační bilance**
- **Teplota**
- **Vlhkost**
- Proudění vzduchu – změna aerodynamických vlastností povrchu, ovlivnění stability atmosféry
- Bilance CO₂ – sekvestrace uhlíku rostlinami

Sluneční energie

Globální záření
W.m-2

0 10 km

Vliv na radiační bilanci

Vegetační kryt ovlivňuje množství odraženého záření – albedo

světlé povrchy odrážejí více než tmavé

Vliv obsahu vody v pletivech rostlin
a v půdě

Vliv geometrie porostu

Různé povrchy mají různé albedo

vegetace 15-30 %

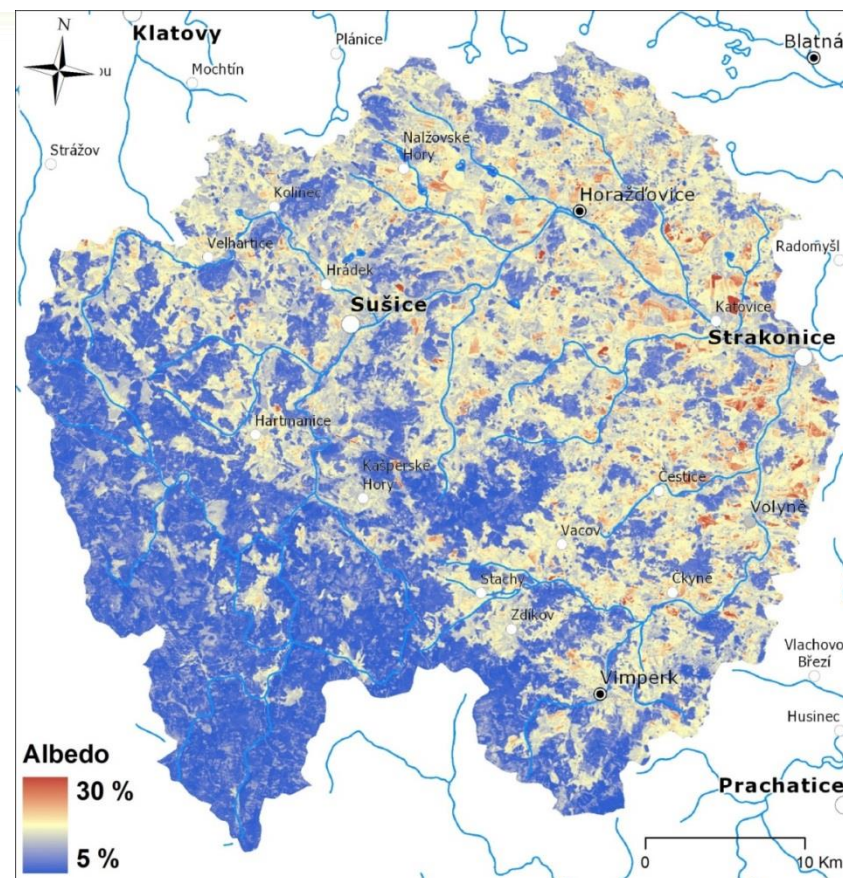
jehličnaté porosty 10-20 %

suchá půda, poušť 20-30 %

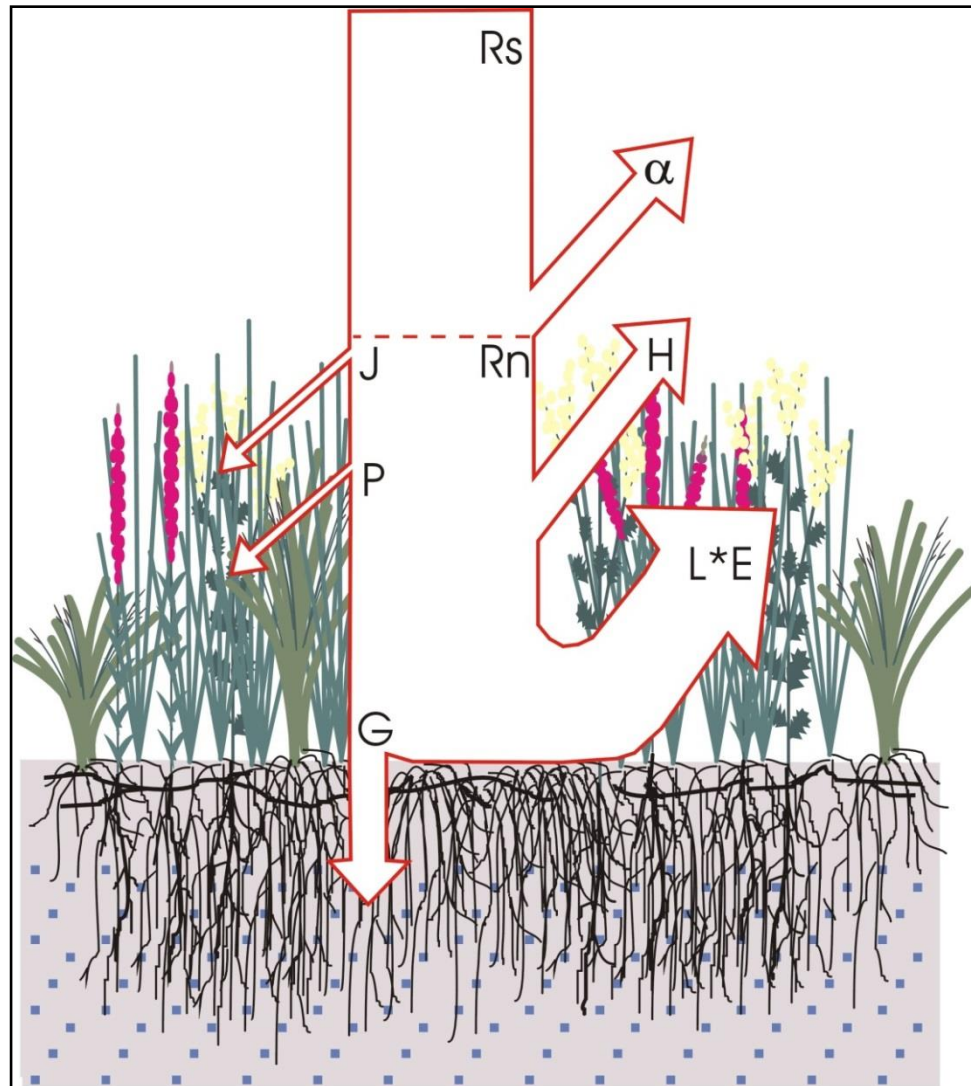
vodní plochy 5-10 %

čerstvý sníh 80-90 %

Vegetace ovlivňuje dlouhovlnnou složku záření (emisivita, teplota povrchu)

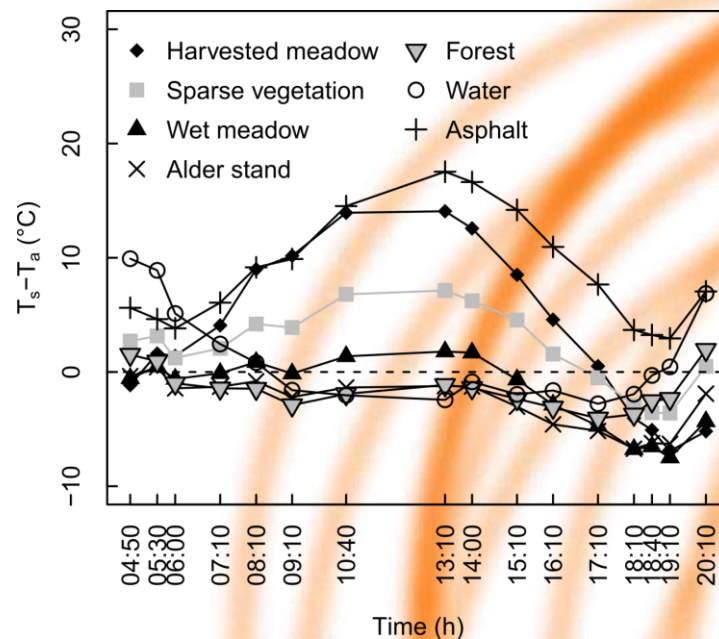
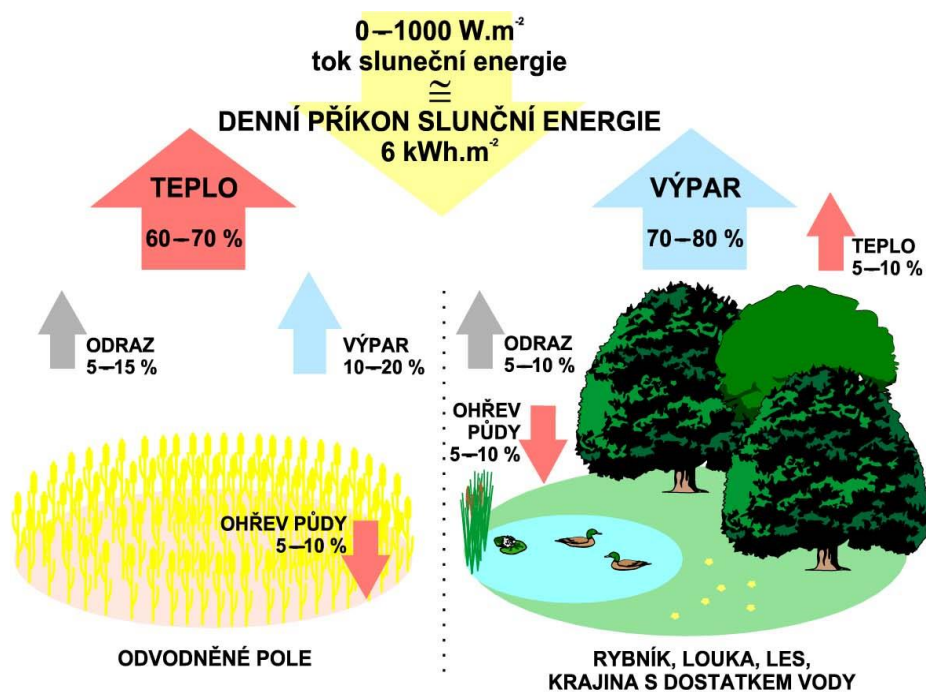

Přeměny energie – tepelná bilance

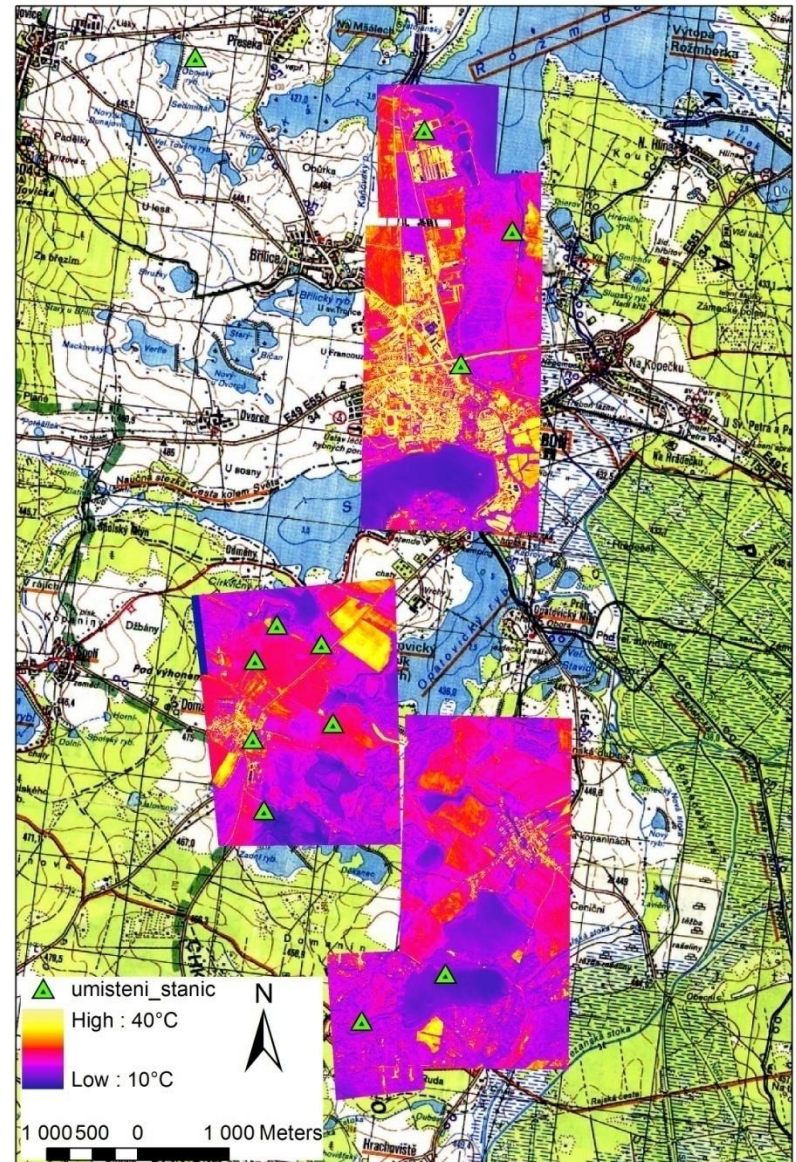
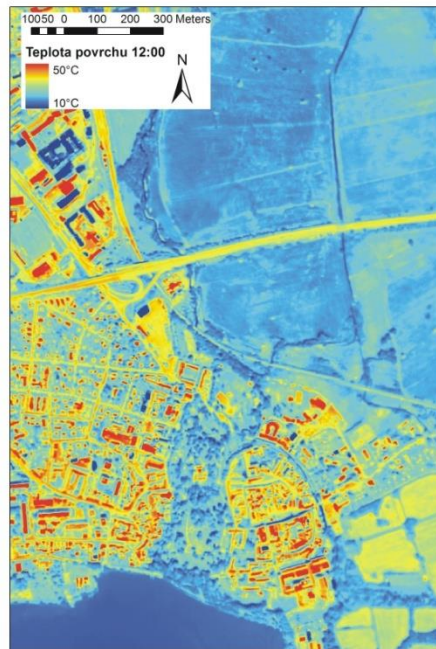
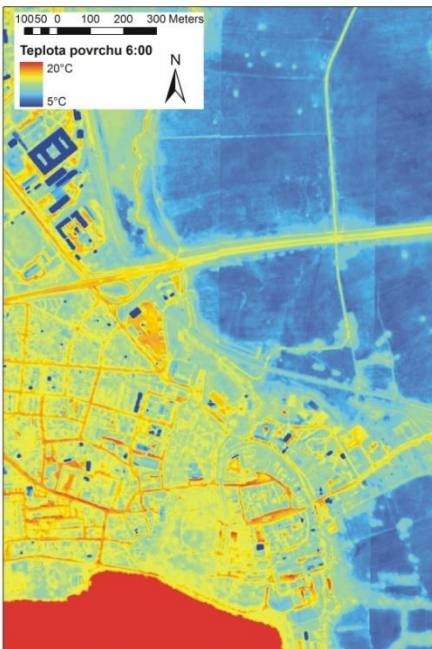
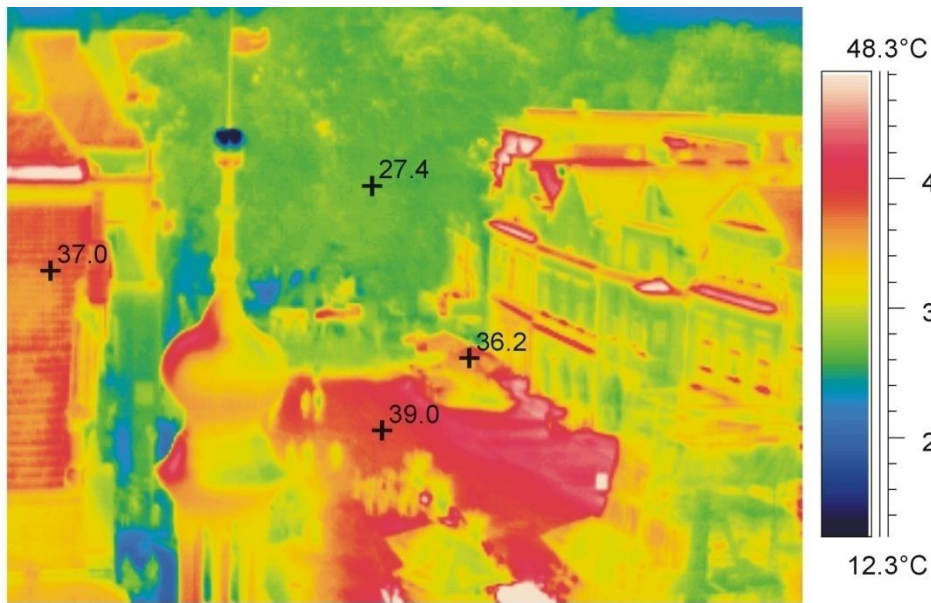

Přeměny energie - tepelná bilance

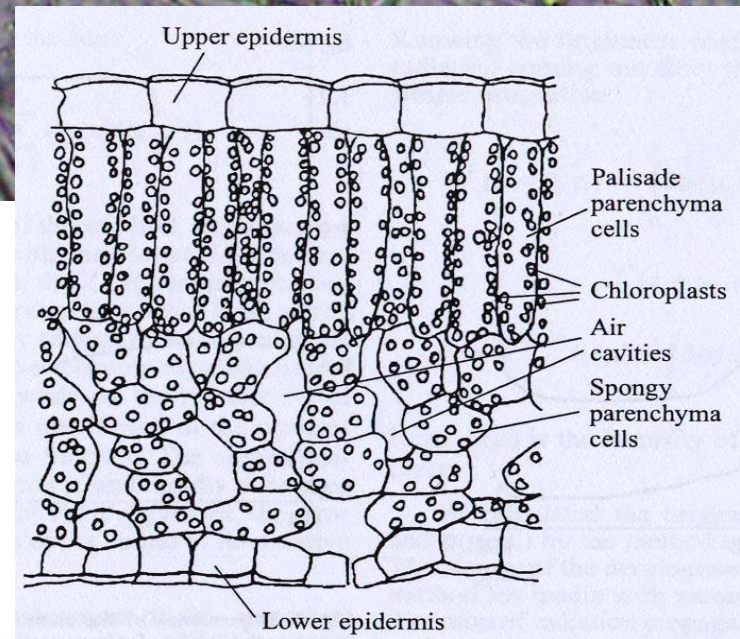
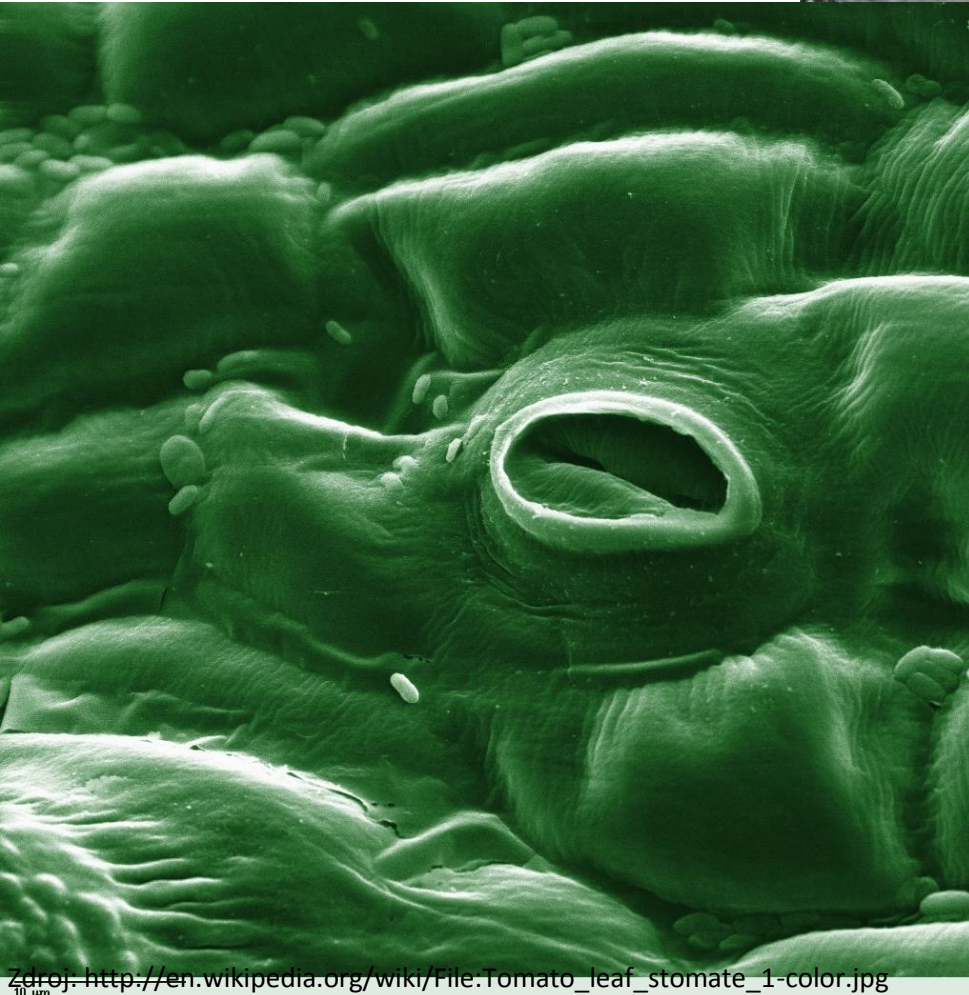
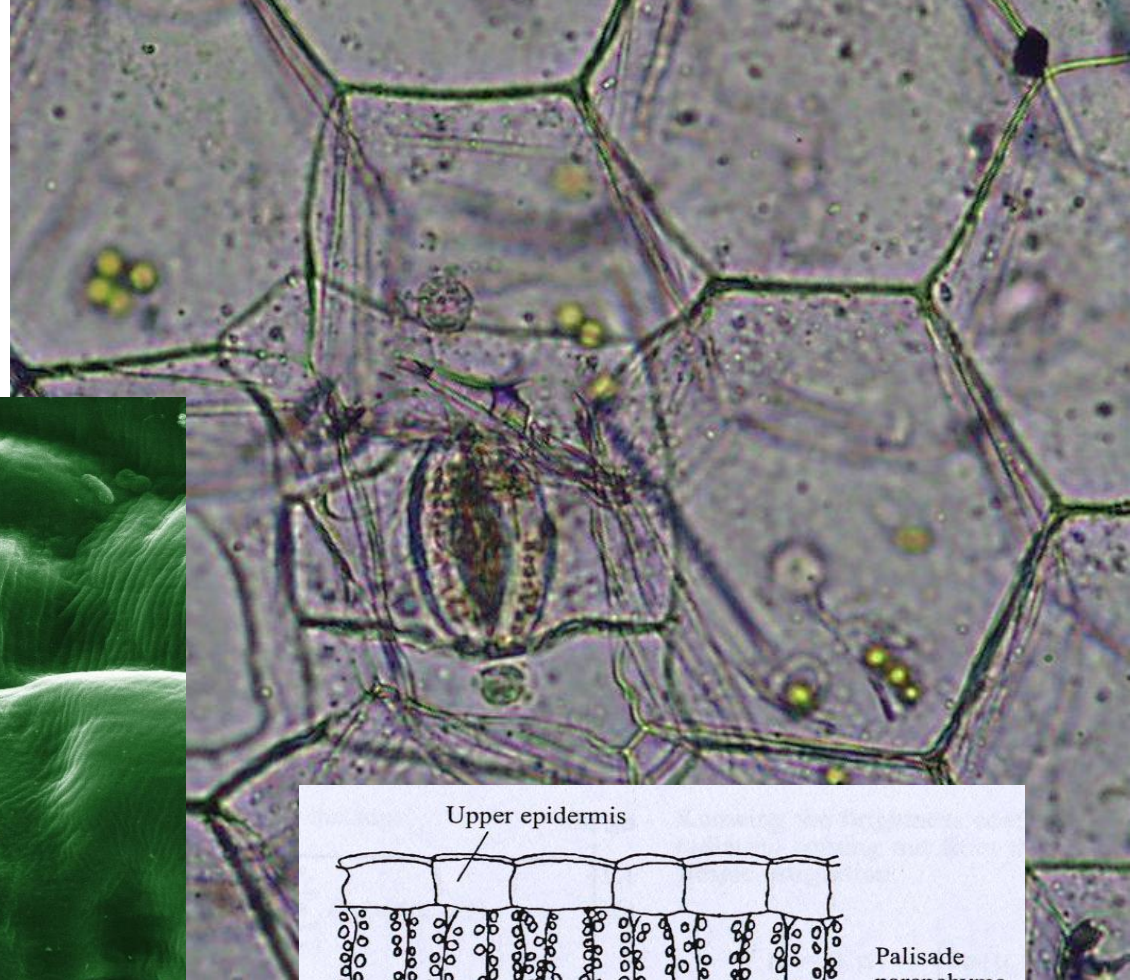

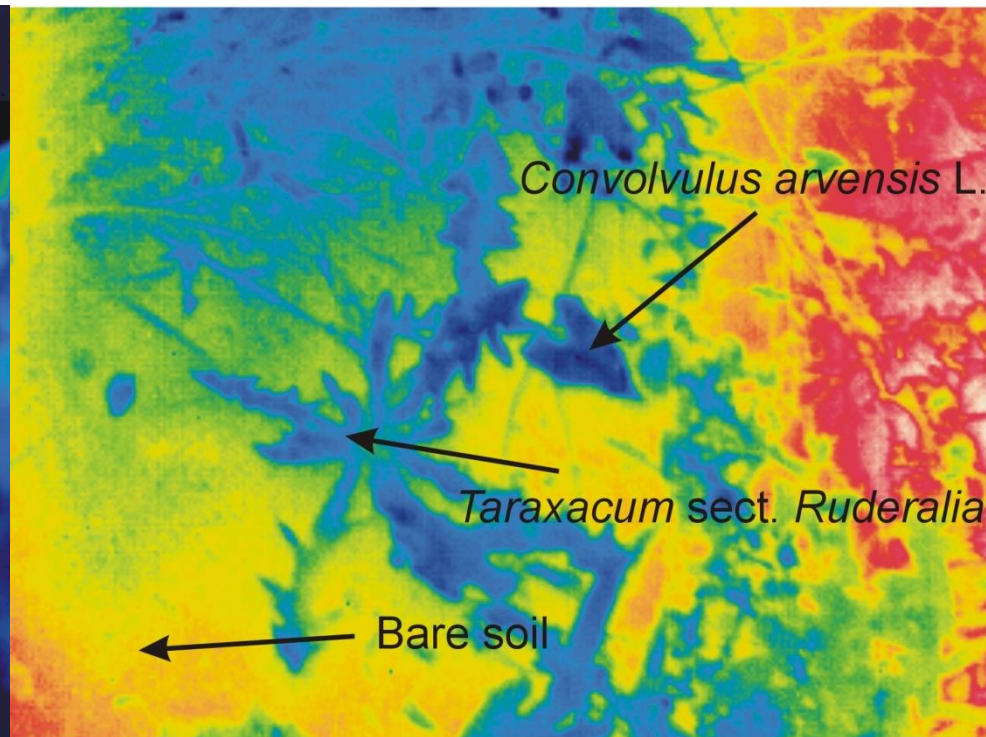
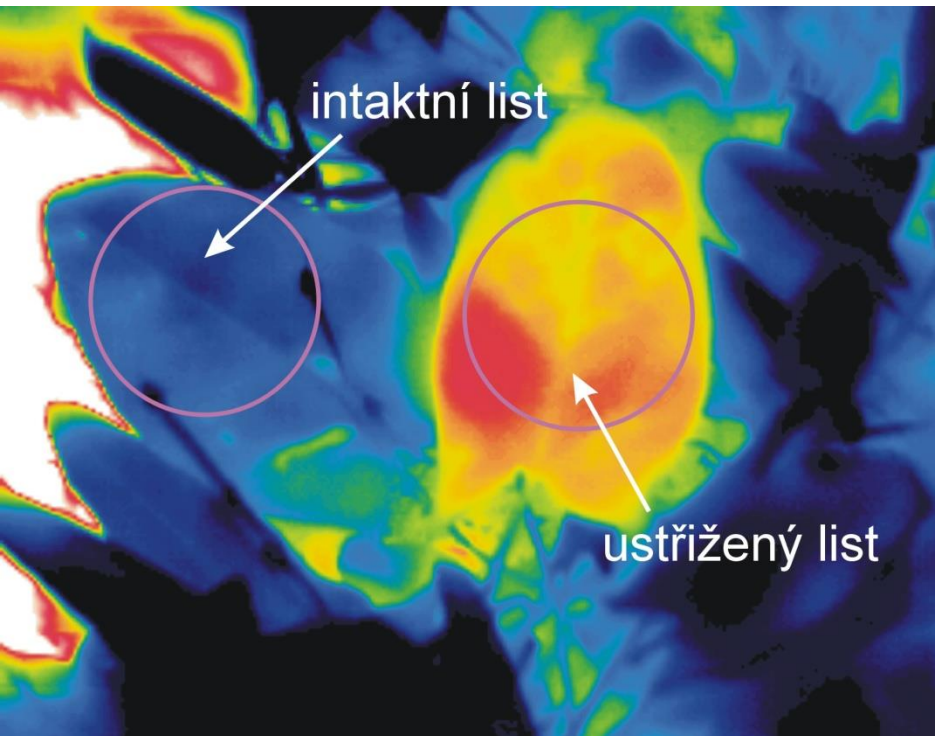
Chladící efekt

- Evapotranspirace – evaporace + transpirace
- Průduchy – až několik set na mm^2
- 3 – 6 litrů vody za den na m^2
- Spotřeba **2,5 MJ na 1 l vody!**

Funkční vegetace do značné míry aktivně ovlivňuje teplotu svého povrchu díky transpiraci

Má-li vegetace limitovaný přísun vody, dochází k vodnímu stresu a rostlinný povrch se přehřívá

STROM O PRŮMĚRU KORUNY 10 m
VYDÁ TRANSPIRACÍ (VÝPAREM)
400 l VODY ZA DEN

DO VODNÍ PÁRY SE VÁŽE
280 kWh SLUNEČNÍ ENERGIE

FOTOSYNTÉZOU
SE VÁŽOU
2 - 4 kWh

- TO JE MÉNĚ
NEŽ 1 % DOPADAJÍCÍ
SLUNEČNÍ ENERGIE

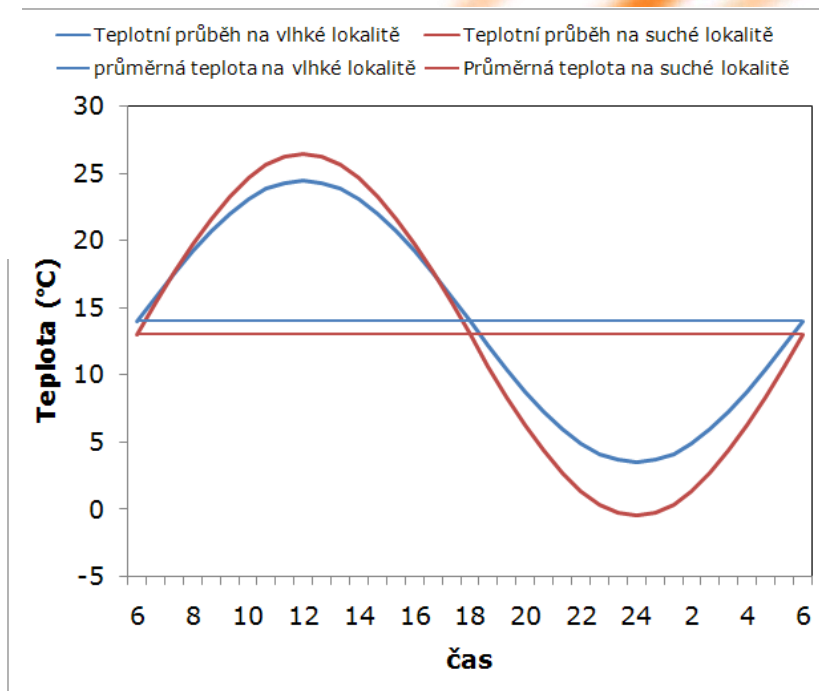
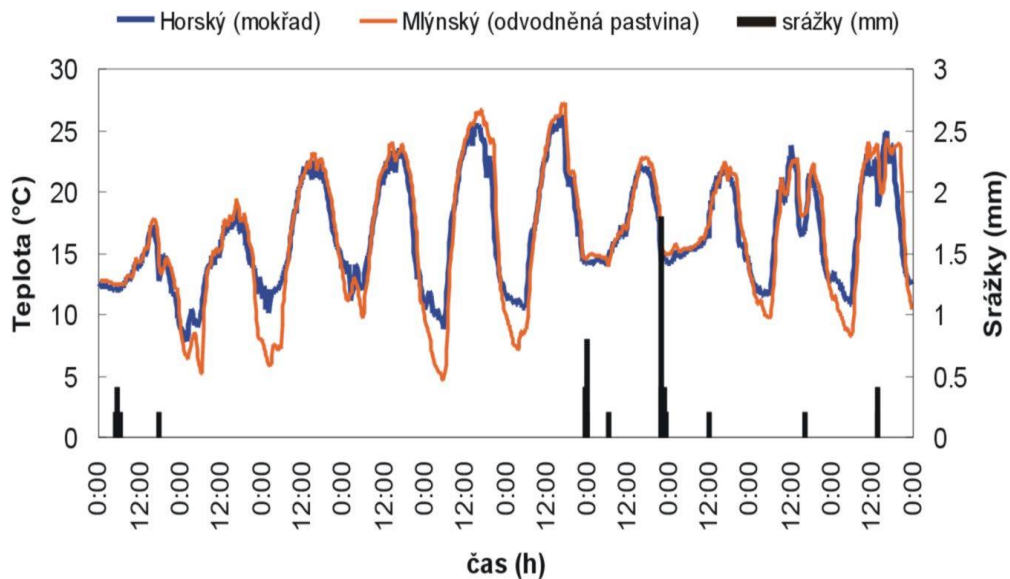
NA PRŮMĚT KORUNY STROMU
80 m² DOPADNE ZA DEN
450 kWh SLUNEČNÍ ENERGIE

ODRAZEM,
PŘEMĚNOU
NA TEPLO
A TOKEM
TEPLA DO PŮDY
SE SPOTŘEBUJE
160 kWh

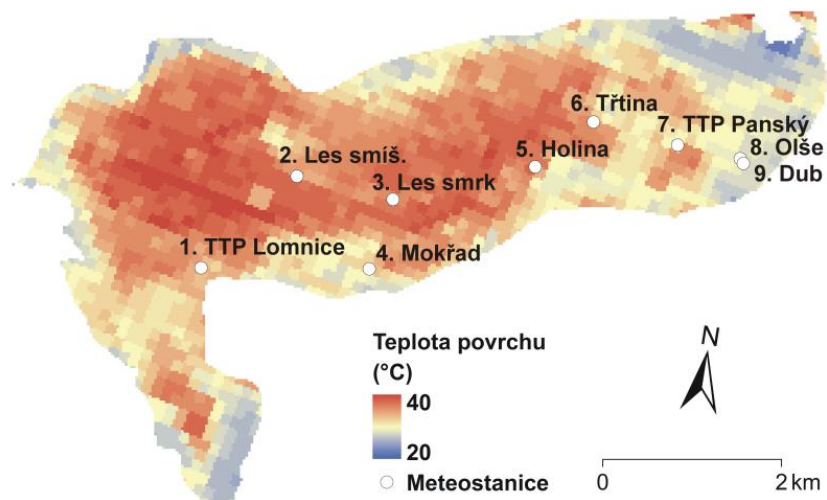
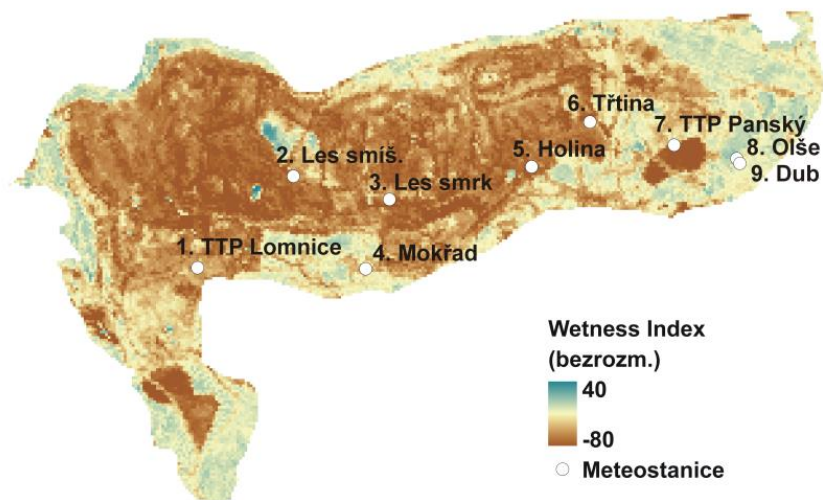
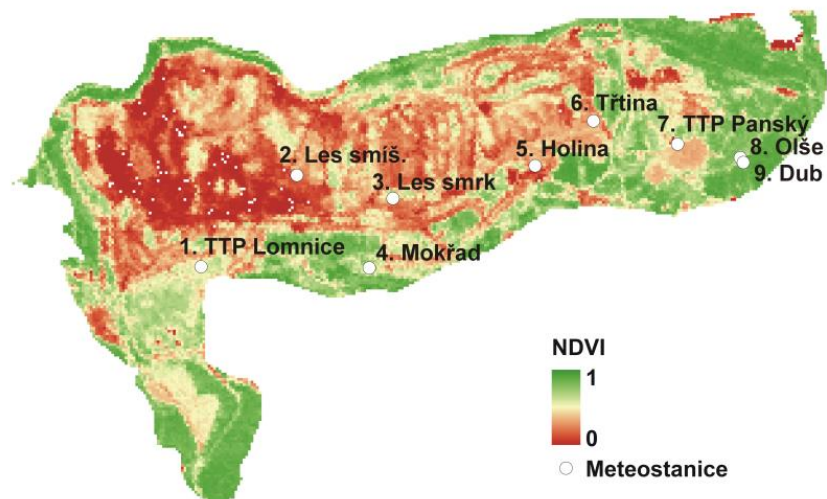
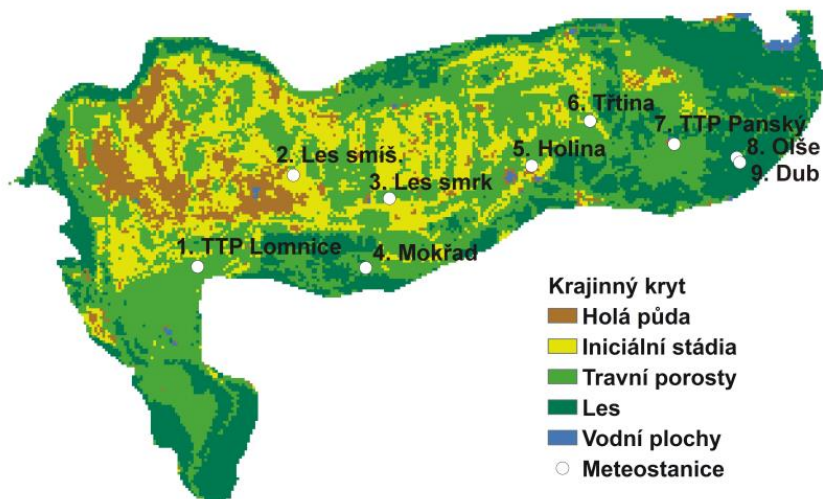

Stabilizace teploty

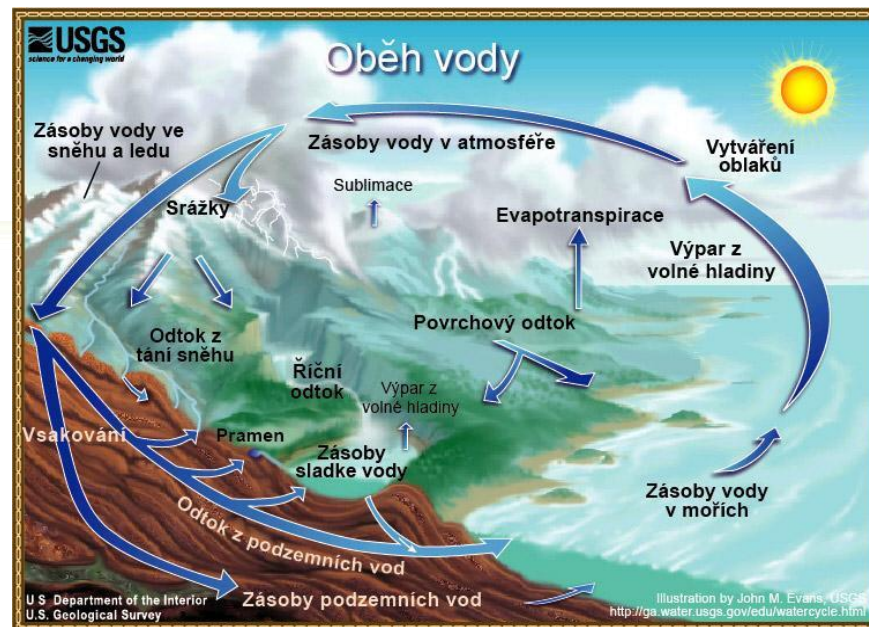
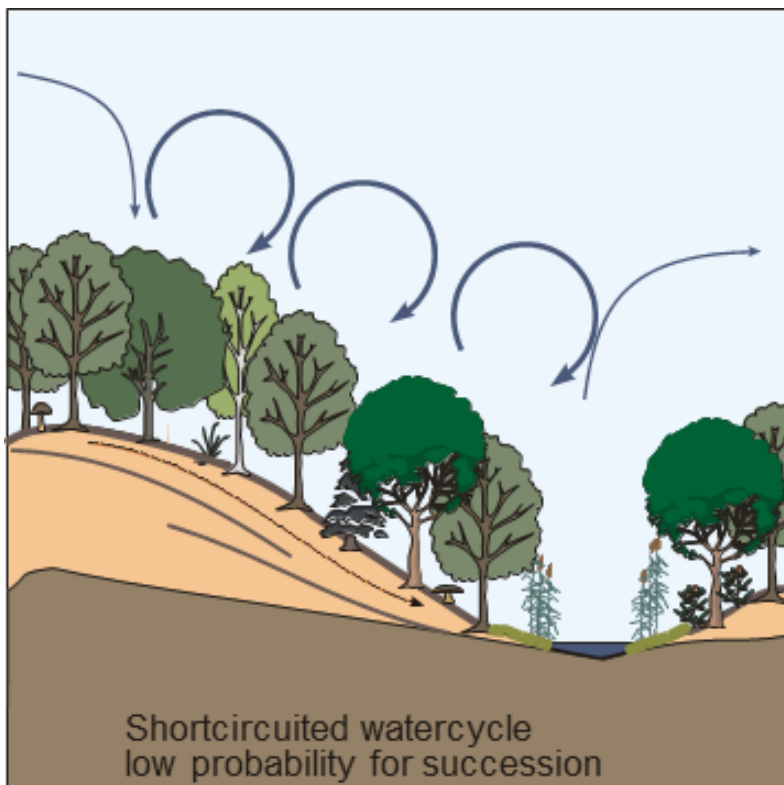
Vliv vegetace na vlhkost

0 2km

Velký vodní cyklus

Malý vodní cyklus

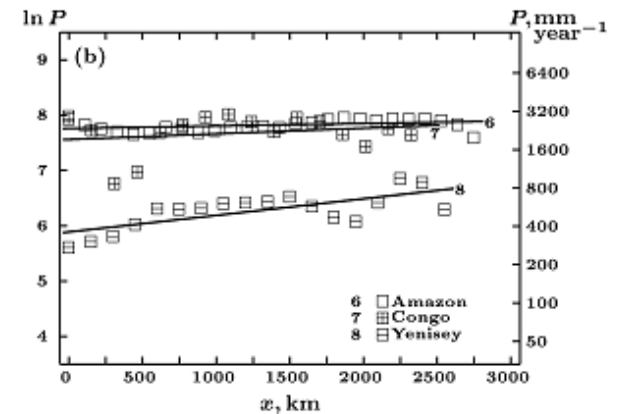
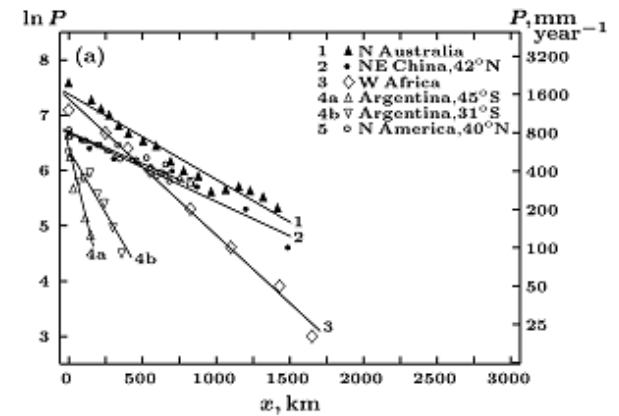
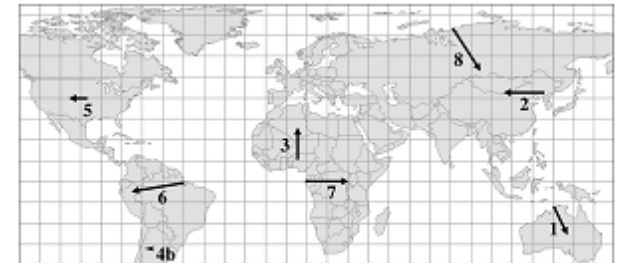
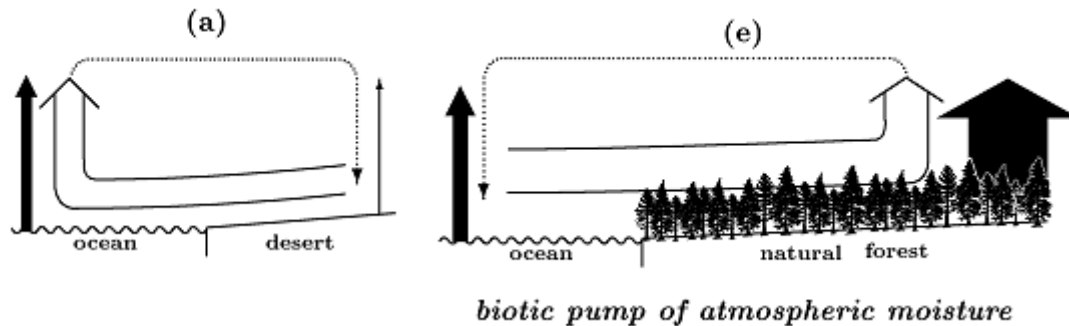
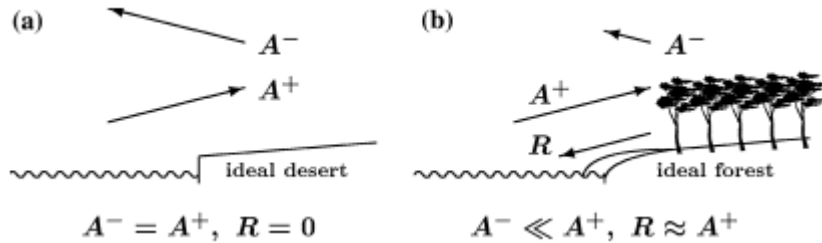

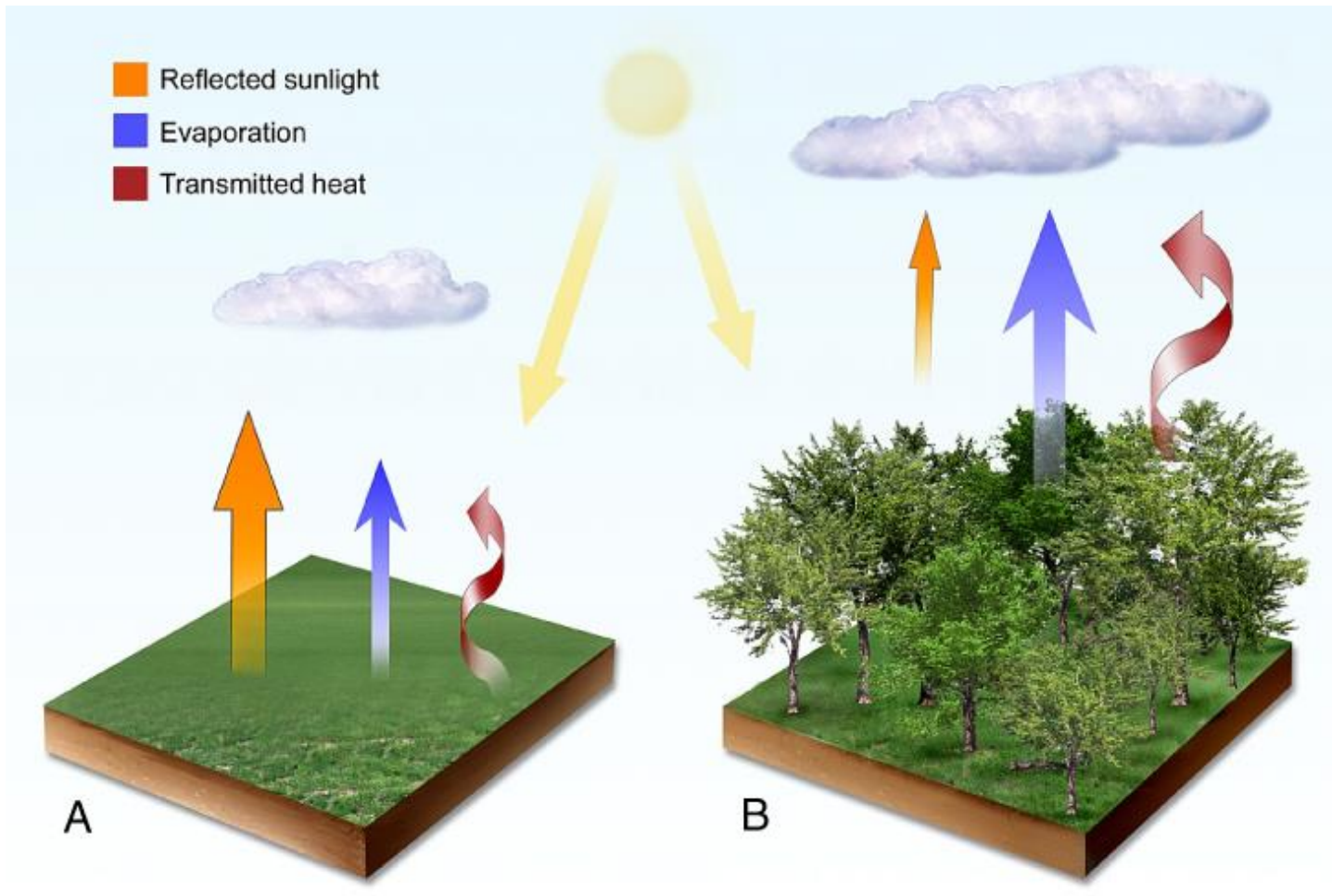
Zdroj:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Kolob%C4%99Bh_vody

Zdroj: Hildmann,
 2001

Biotická pumpa

Vliv vegetace na uzavírání vodního cyklu

Zadržování vody vegetací

intercepce - zachycení vody na povrchu

změna vlastností půdy

přenos vody kořenovým systémem

Změna drsnosti povrchu – zpomalení povrchového odtoku

Podporostový vodní cyklus (vodní mikrocykly v porostu)

kondenzace vody v porostu

vlivem změny teploty a tlaku v profilu porostu dochází k proudění

vzduchu směrem od povrchu porostu k povrchu půdy

Vliv na proudění v profilu atmosféry a tvorbu oblačnosti

při vyšším výparu dochází k větší tvorbě oblačnosti -> změna srážkové činnosti

Změna teplotních a tlakových podmínek -> nasávání okolního vzduchu -> princip biotické pumpy, telekonektivita

Odstranění vegetačního krytu

Odstranění vegetačního krytu vede k:

Destabilizaci teplotního a vlhkostního režimu území

Omezení srážkové činnosti – menší dlouhodobé úhrny (např. Amazonie), extrémní srážky, monzuny

Narušení půdy

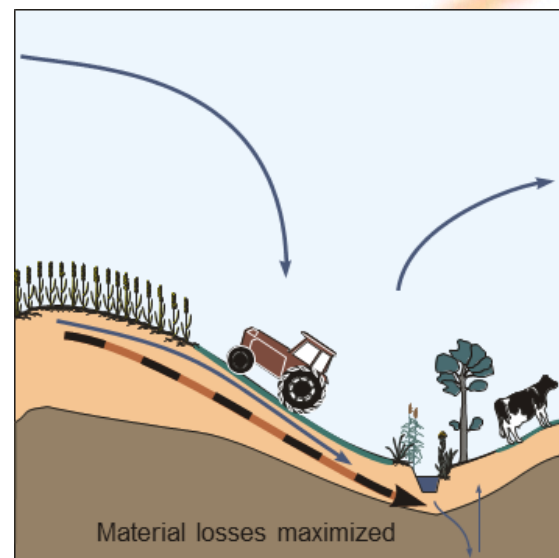
Degradace půdní struktury (oxidativní rozklad organické hmoty, zasolování, změna půdní sorpce atd.)

Eroze

Vyplavování živin

Urychlení odtoku vody z území (záplavy)

Nebezpečí sucha

Lokální a regionální efekt změn vegetačního krytu a vodního režimu má větší efekt než globální změny

→ Environmentální a ekonomické důsledky

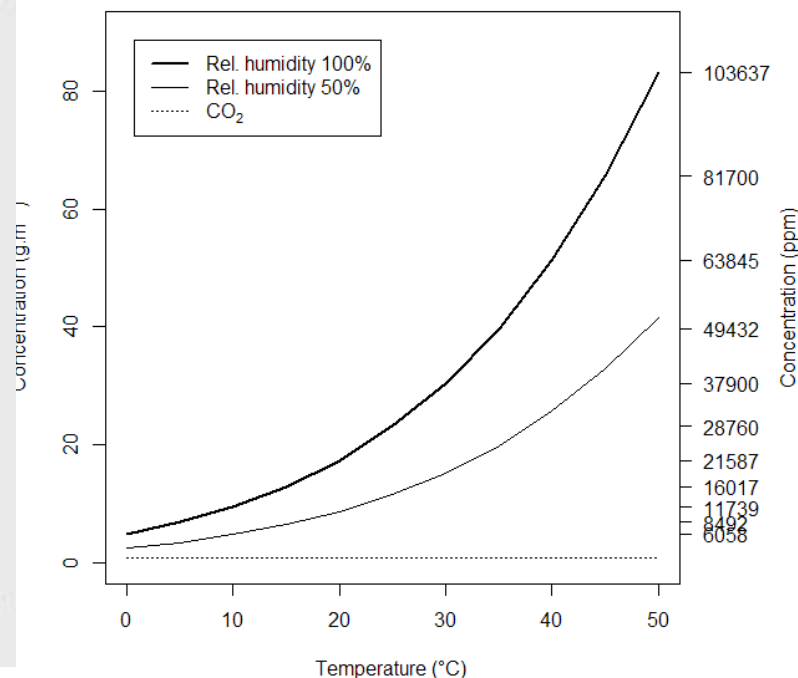
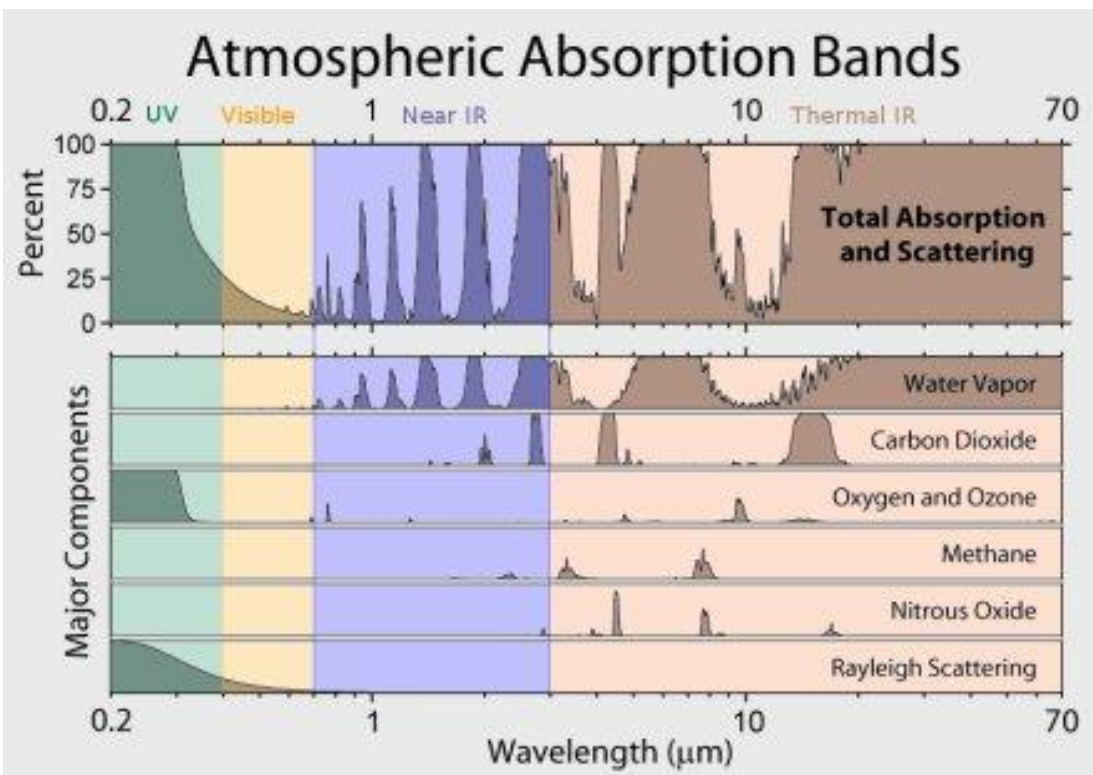

DĚKUJI ZA POZORNOST

A large, stylized orange scribble of overlapping lines is positioned in the bottom right corner of the slide, mirroring the design of the "o" in the Zoom Science logo.

Skleníkové plyny

Zdroj: <http://www.skepticalscience.com/does-greenhouse-effect-exist.htm>